

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.12.20
KOM(2010) 794 galutinis

2010/0380 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir Reglamentas (EB) Nr. 987/2009, nustatantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 įgyvendinimo tvarką

(Tekstas svarbus EEE ir Šveicarijai)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Šiuo pasiūlymu ketinama atnaujinti reglamentus (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009, siekiant atsižvelgti į valstybių narių nacionalinės socialinės apsaugos teisės pakeitimus ir neatsilikti nuo socialinės tikrovės raidos, darančių įtaką socialinės apsaugos sistemų koordinavimui.

Į pasiūlymą taip pat įtraukti Socialinės apsaugos sistemų koordinavimo administracinės komisijos (toliau – Administracinės komisijos) pasiūlymai, kuriais, vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 72 straipsnio f punktu, siekiama patobulinti ir modernizuoti *acquis*.

Šio pasiūlymo pakeitimais suinteresuotosioms šalims siekiama užtikrinti teisinį tikrumą.

Bendrosios aplinkybės

Šis pasiūlymas – tai reguliarus reglamentų (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009 atnaujinimas. Juo siekiama užtikrinti tinkamą nacionalinių socialinės apsaugos sistemų koordinavimą ES mastu. Jame atsižvelgiama į nacionalinių teisės aktų pakeitimus ir naujausius tarpvalstybinio judumo pokyčius, darančius įtaką socialinės apsaugos sistemų koordinavimui.

Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos

Galiojančios nuostatos išdėstytos Reglamente (EB) Nr. 883/2004 (su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 988/2009) ir Reglamente (EB) Nr. 987/2009.

Reglamentai (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009 turi būti pritaikyti, kad juose būtų atsižvelgta į naujausius nacionalinių teisės aktų pakeitimus ir socialinės tikrovės pokyčius, darančius įtaką socialinės apsaugos sistemų koordinavimui. Be to, buvo gauti atitinkami Administracinės komisijos pasiūlymai, kuriais siekiama patobulinti koordinavimo sistemą. Šie pasiūlymai ir kiti techniniai teksto pritaikymai įtraukti į šį pasiūlymą. Pasiūlyme taip pat atnaujinamos ir pakeičiamos tam tikruose reglamentų prieduose pateiktos nuorodos į nacionalinius teisės aktus.

Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

Netaikoma.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

²¹¹ Konsultacijų metodai, pagrindiniai tiriamieji sektoriai ir bendras respondentų apibūdinimas

Valstybės narės buvo paragintos pateikti įvairių reglamentų pakeitimų 2010 m. pasiūlymus. Be to, Administracinė komisija paprašė atnaujinti ir išaiškinti reglamentus (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos atsižvelgta

Pasiūlymai, kurie laikomi atitinkančiais ES teisę ir kuriems Administracinė komisija pritarė, įtraukti į šį pasiūlymą.

221 Susijusios mokslo ir (arba) tiriamųjų duomenų sritys

Socialinės apsaugos koordinavimas.

222 Naudoti metodai

Svarstymai dviejuose 2010 m. Administracinės komisijos posėdžiuose ir prireikus papildomi svarstymai su susijusių valstybių narių atstovais Administracinėje komisijoje, siekiant išsamiau išsiaiškinti nacionalinių teisės aktų detales.

223 Pagrindinės organizacijos ir (arba) ekspertai, su kuriais konsultuotasi

Administracinė komisija ir atskirų susijusių valstybių narių atstovai.

2249 Gautų ir panaudotų rekomendacijų santrauka

Apie galimus rimtus pavojus, kurių pasekmės būtų nepataisomos, neužsiminta.

Administracinės komisijos susitarimas atnaujinti, papildyti ir patobulinti tekstą bei atnaujinti tam tikrus valstybių narių įrašus reglamentų (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009 prieduose.

226 Ekspertų patarimų paskelbimas visuomenei

Nepaskelbta.

Poveikio vertinimas

Nuo 2010 m. gegužės 1 d. visose ES valstybėse narėse taikomi du atnaujinti socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentai (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009. Atnaujinti socialinės apsaugos reglamentai yra dešimt metų trukusių valstybių narių derybų rezultatas. Poreikis juos atnaujinti, be kita ko, kilo ir dėl nacionalinės teisės pakeitimų, ir dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktikos.

Valstybės narės dažnai iš dalies keičia nacionalinius socialinės apsaugos teisės aktus. Todėl pasensta socialinės apsaugos sistemas koordinuojančių ES teisės aktų nuorodos į nacionalinius teisės aktus ir taikant reglamentus suinteresuotosioms šalims kyla teisinis netikrumas.

Todėl reglamentų (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009 nuorodos turi būti atnaujintos, kad atitiktų nacionalinių teisės aktų pakeitimus ir socialinės tikrovės raidą. Reglamentai gali būti atnaujinti tik reglamentu.

Vienas iš pagrindinių atnaujintų koordinavimo nuostatų bruožų yra supaprastinimas. Supaprastinus reglamentus, juos paprasčiau aiškinti ir sumažėja nesutampančių požiūrių tikimybė. Siekiant užtikrinti, kad supaprastintomis nuostatomis būtų visapusiškai ginamos piliečių teisės, reikia pakeisti tam tikras nuostatas, visų pirma susijusias su taikytiniais teisės aktais ir nedarbo išmokomis. Nuostatoje, kuria nustatomi taikytini teisės aktai tais atvejais, kai asmuo dirba dviejuose ar daugiau valstybių narių, darbo „didelę laiko dalį“ kriterijus bus taikomas plačiau, o sąvoka „registruota buveinė arba veiklos vieta“ – sukonkretinta. Su nedarbo išmokomis susiję pakeitimai reikalingi, siekiant rasti tinkamą sprendimą tais atvejais, kai savarankiškai dirbantis asmuo buvo apdraustas nuo nedarbo paskutinio darbo valstybėje narėje, bet grįžta į savo valstybę narę, kurioje gyvena ir kurioje nėra nedarbo draudimo savarankiškai dirbantiems asmenims.

Pastaraisiais metais išryškėjo naujų judumo formų tendencija. Naujų darbuotojų pasiūlos struktūrų galima rasti ir oro transporto srityje, kurioje bendrovės savo paslaugas teikia iš vadinamųjų „pagrindinių buvimo vietų“ skirtingose valstybėse narėse. Komisija svarsto galimybę 2011 m. parengti dokumentą apie laisvo darbuotojų judėjimo teisės ir socialinės apsaugos atžvilgiu pakitusias judumo formas, kuriame ji nurodys konkrečius veiksmus, kurių Komisija turės imtis, kad geriau tenkintų įvairių tipų darbuotojų migrantų poreikius. Nenorėdama iš anksto atskleisti dokumento turinio, Komisija mano, kad būtų tinkama patikslinti igulos narių „registruotos buveinės arba veiklos vietos“ sąvoką, siekiant padėti įstaigoms nustatyti „registruotą buveinę arba veiklos vietą“ ir palengvinti Reglamento (EB) Nr. 883/2004 taikymą šiame sektoriuje. Tai ypač svarbu, nes „pagrindinės buvimo vietos“ sąvoka jau apibrėžta 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1899/2006, keičiančiame Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3922/91 dėl techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos suderinimo civilinės aviacijos srityje, ir jau vartojama šiame sektoriuje.

Nors reglamentai (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009 taikomi nuo 2010 m. gegužės 1 d., juose atspindėta 2004 m. sausio 26 d. (Reglamente (EB) Nr. 883/2004) ir 2008 m. gruodžio 17 d. (Reglamente (EB) Nr. 987/2009) galiojusi valstybių narių teisė. Suinteresuotiesiems piliečiams svarbu, kad reglamentai būtų atnaujinami per tinkamą laiką po to, kai buvo pakeisti valstybių narių nacionalinės teisės aktai. Tik pagal nacionalinės teisės pokyčius atnaujintais reglamentais, kurių nuostatos yra aiškos ir išsamios, galima suinteresuotosioms šalims užtikrinti skaidrumą ir tikrumą bei visišką judžių piliečių apsaugą.

Šiuo pasiūlymu palengvinamas socialinės apsaugos sistemų koordinavimas valstybėse narėse ir prisidedama prie ES migruojančių piliečių apsaugos. Didžiąją dalį pakeitimų pasiūlė valstybės narės ir Administracinė komisija. Kalbant apie darbo krūvį ar sąnaudas, numatyta, kad dėl iš dalies keičiančio reglamento pasiūlymo dabartinė įstaigų ir administracijų, darbuotojų ir darbdavių ar neaktyvių piliečių padėtis socialinės apsaugos koordinavimo srityje nesikeis.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Siūlomų veiksmų santrauka

Šiuo pasiūlymu papildomos, paaiškinamos ir atnaujinamos kelios reglamentų (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009 nuostatos, siekiant atsižvelgti į valstybių narių nacionalinės socialinės apsaugos teisės pakeitimus ir pakitusias judumo formas, darančius įtaką socialinės apsaugos sistemų koordinavimui. Pakeitimai padės veiksmingiau taikyti ES teisės aktus,

kuriais koordinuojamos socialinės apsaugos sistemos, ir pagerinti ES judančių asmenų apsaugą.

Teisinis pagrindas

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 48 straipsnis.

Subsidiarumo principas

Subsidiarumo principas taikomas tik tuomet, jeigu pasiūlymas nepriklauso išimčiai ES kompetencijai.

Valstybės narės negali deramai pasiekti pasiūlyme numatytų tikslų dėl toliau nurodytų priežasčių.

ES, kaip nustatyta SESV 48 straipsnyje, socialinės apsaugos srityje imasi koordinavimo priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, jog SESV nustatyta laisvo judėjimo teisė būtų visiškai įgyvendinama. Nekoordinuojant šios srities veiksmų, kiltų pavojus, kad judėjimo laisvė nebūtų įgyvendinama, kadangi piliečiai būtų mažiau linkę naudotis šia teise, nes tai iš esmės reikštų prarasti kitoje valstybėje narėje įgytas teises į socialinę apsaugą. Nesiekama, kad dabartiniai socialinę apsaugą reglamentuojantys ES teisės aktai pakeistų skirtingas nacionalines sistemas. Reikėtų pabrėžti, kad siūlomas iš dalies keičiantis reglamentas nėra derinimo priemonė ir jame numatoma tik tai, kas būtina veiksmingam koordinavimui. Pasiūlymu iš esmės siekiama atnaujinti galiojančias koordinavimo taisykles, siekiant atsižvelgti į nacionalinės teisės pakeitimus, ir atlikti pakeitimus, kurių reikia dėl pakitusios socialinės tikrovės. Juo taip pat siekiama papildyti ir patobulinti reglamentų tekstą, siekiant apginti piliečių teises, jiems judant ES.

Nors pasiūlymas yra iš esmės parengtas remiantis valstybių narių pasiūlymais, valstybės narės negalėtų priimti tokių nuostatų nacionaliniu lygiu, nes tai galėtų prieštarauti reglamentų nuostatom. Taigi, būtina užtikrinti, jog reglamentai ir jų priedai būtų pritaikomi taip, kad reglamentus būtų galima veiksmingai taikyti ES.

Socialinės apsaugos koordinavimas yra susijęs su tokiais tarpvalstybiniais atvejais, kai jokia valstybė narė negali veikti viena. ES koordinuojančiu teisės aktu pakeičiama daugybė esamų dvišalių susitarimų. Tokiu būdu valstybės narės ne tik gali paprasčiau koordinuoti socialinę apsaugą, bet taip pat užtikrinamas vienodas požiūris į ES piliečius, apdraustus pagal nacionalinius socialinės apsaugos teisės aktus.

Pasiūlyme iškeltus tikslus galima lengviau pasiekti vykdant veiksmus ES mastu dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

Koordinuoti socialinės apsaugos sistemas prasminga tik ES lygiu. Siekiama užtikrinti, kad socialinės apsaugos sistemos būtų veiksmingai koordinuojamos visose valstybėse narėse. Tai paremta ir grindžiama laisvu asmenų judėjimu Europos Sąjungoje.

Kokybiniai rodikliai nėra nurodyti, tačiau reglamentai taikomi visiems ES piliečiams, dėl vienos ar kitos priežasties judantiems ES teritorijoje.

Pasiūlymas yra tik koordinavimo priemonė, kurios galima imtis tik ES lygiu. Valstybės narės ir toliau lieka atsakingos už savo socialinės apsaugos sistemų organizavimą ir finansavimą.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidarumo principą.

Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

Remiantis reglamentais (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009, veiksmų reikia imtis, nes reglamentas gali būti iš dalies keičiamas tik kitu reglamentu. Šiais veiksmais pati koordinavimo sistema nekeičiama. Valstybės narės ir toliau yra pačios atsakingos už nacionalinių socialinės apsaugos sistemų organizavimą ir finansavimą.

Šiuo pasiūlymu valstybėms narėms ir jų įstaigoms palengvinamas socialinės apsaugos sistemų koordinavimas ir siekiama apsaugoti ES judančius asmenis, atnaujinant ir patobulinant tam tikras reglamentų (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009 nuostatas ir kai kuriuos Reglamento (EB) Nr. 883/2004 priedus. Nuostatos keičiamos atsižvelgiant į valstybių narių pateiktus pasiūlymus, o tai reiškia, kad bet kokia galima finansinė ar administracinė našta yra kiek įmanoma sumažinta ir proporcinga pirmiau minėtam tikslui. Tikėtina, kad neatnaujinus reglamentų (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009, finansinė ir administracinė našta padidėtų, nes nuostatos neatitiktų kintančių valstybių narių poreikių.

Pasirinkta priemonė

Siūloma priemonė – reglamentas.

Kitos priemonės būtų netinkamos dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

Nėra kito pasirinkimo, nes reglamentas gali būti keičiamas tik reglamentu.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas ES biudžetui poveikio neturi.

5. NEPRIVALOMI DUOMENYS

Europos ekonominė erdvė ir Šveicarija

Siūlomas teisės aktas svarbus Europos ekonominei erdvei ir Šveicarijai, todėl turėtų aprėpti Europos ekonominę erdvę ir Šveicariją.

Išsamus pasiūlymo paaiškinimas

1 straipsnis

1 straipsnis susijęs su Reglamento (EB) Nr. 883/2004 pakeitimais.

A. 9 straipsnio pakeitimas

1. 9 straipsnio 1 dalies pakeitimas

9 straipsnyje nuoroda į 1 straipsnio 1 *dali* Reglamento (EB) Nr. 883/2004 9 straipsnio 1 dalyje pakeičiama nuoroda į „1 straipsnio 1 *punktą*“. Be to, pranešimas apie sutarčių nuostatas pagal

Reglamento (EB) Nr. 883/2004 1 straipsnio 1 punkto antrą pastraipą pateikiamas pirmiausiai ir atskirai nuo pranešimo, kurį reikia pateikti pagal Reglamento (EB) Nr. 883/2004 9 straipsnį.

2. 9 straipsnio 2 dalies pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 883/2004 9 straipsnio 2 dalis turėtų būti iš dalies pakeista, siekiant ją suderinti su Reglamento (EB) Nr. 883/2004 71 straipsnio 2 dalimi.

B. 12 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Siūlomu pakeitimu patikslinama, kad, pasibaigus komandiruito asmens komandiravimo laikotarpiui, jo negali pakeisti kitas *komandiruotas* asmuo. Žodis „komandiruotas“ netyčia buvo praleistas.

C. 13 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Dabartiniame 13 straipsnio 1 dalies tekste darbo „didelę laiko dalį“ sąlyga netaikoma, kai asmuo dirba dviejose ar daugiau valstybių narių skirtingoms įmonėms ar darbdaviams. Tai neatitinka ketinimų, sutartų derantis Taryboje, ypač tada, kai valstybėje narėje, kurioje gyvenama, vykdoma veikla yra palyginti nedidelio masto.

Šiuo pakeitimu siekiama aiškiai nustatyti, kad darbo „didelę laiko dalį“ sąlyga taip pat taikoma asmeniui, kuris paprastai dirba skirtingoms įmonėms arba darbdaviams dviejose ar daugiau valstybių narių.

Jeigu darbo „didelę laiko dalį“ sąlyga nėra įvykdyta valstybėje narėje, kurioje gyvenama, taikomi kitos valstybės narės, kurioje yra įmonės (-ių) arba darbdavio (-ių) registruota buveinė arba veiklos vieta, teisės aktai. Jeigu neįmanoma nustatyti vienos valstybės narės, kurioje yra registruota buveinė arba veiklos vieta, pvz., kai du ar daugiau darbdavių įsisteigę dviejose skirtingose valstybėse narėse ir ne valstybėje narėje, kurioje gyvenama, taikomi valstybės narės, kurioje gyvenama, teisės aktai. Pakeitimu siekiama išvengti manipuliacijų taikomais teisės aktais, laikantis supaprastinimo ir pragmatiškumo principų.

D. 36 straipsnio 2a dalies pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 883/2004 36 straipsnio 2a dalis turėtų būti iš dalies pakeista, kad jos taikymo aprėptis atitiktų likusios Reglamento (EB) Nr. 883/2004 III antraštinės dalies 2 skyriaus ir Reglamento (EB) Nr. 987/2009 26 straipsnio 2 dalies, kuria reglamentuojamas lygiavertis klausimas ligos, motinystės ir tėvystės išmokų atveju, taikymo aprėptį.

E. 65 straipsnio 5 dalies pakeitimas

Pakeitimas susijęs su atveju, kai savarankiškai dirbantis asmuo buvo apdraustas nuo nedarbo paskutinio darbo valstybėje narėje ir tapęs bedarbiu sugrįžo į savo valstybę narę, kurioje jis gyvena ir kurioje nėra nedarbo draudimo savarankiškai dirbantiems asmenims.

Tokiu atveju, priešingai nei pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, neįmanoma perduoti atsakomybę už nedarbo išmokų mokėjimą iš paskutinio darbo valstybės narės į valstybę narę, kurioje gyvenama, nes pastarosios valstybės narės teisės aktuose nenumatytos nedarbo išmokos savarankiškai dirbantiems asmenims. Tačiau, vadovaujantis 65 straipsnio tikslu, kaip patvirtina ESTT praktika (žr. ESTT sprendimą dėl Reglamento 1408/71 71 straipsnio, kuris atitinka naujo Reglamento 883/2004 65 straipsnį, pvz., bylose C-454/93 *Van Gestel* [1995], Rink. I-1707, 58/87 *Rebmann* [1988], Rink. 3467), asmenys, kuriems taikomas šis straipsnis, tapę bedarbiais turi teisę grįžti į valstybę, kurioje jie gyvena, ir joje ieškoti darbo. Šis straipsnis grindžiamas tuo, kad tokie asmenys turi didesnių galimybių sugrįžti į valstybių

narių, kuriose jie gyvena, darbo rinką dėl čia turimų artimų ryšių. Todėl teisė į socialines išmokas neturi būti apribota, ypač tais atvejais, kai šios išmokos sudarytos iš jų sumokėtų įmokų dalies (Byla C-228/07 *Petersen* [2008], Rink. I-6989). Be to, Europos Žmogaus Teisių Teismas nusprendė, kad teisė į nedarbo išmokas, susijusi su įmokų į nedarbo draudimo fondą mokėjimu, kaip piniginė teisė, turi būti įtraukta į Europos konvencijos protokolo Nr. 1 1 straipsnį (*Gaygusuz v. Austria*).

F. 71 straipsnio 2 dalies pakeitimas

Diskutuojant Administracinės komisijos posėdžiuose, iškilo poreikis patikslinti jos balsavimo taisykles. Siūlomomis balsavimo taisyklėmis atsižvelgiama į naujus Lisabonos sutartimi padarytus pakeitimus, visų pirma į naują SESV 48 straipsnį.

2 straipsnis

2 straipsnis susijęs su Reglamento (EB) Nr. 987/2009 pakeitimais.

A. 6 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pertvarkoma šio straipsnio formuluotė, kad jis tiksliau atitiktų Taryboje pasiektą susitarimą. 1 dalies b punkte patikslinama, kad valstybės narės, kurioje asmuo nuolat gyvena, teisės aktai negali būti taikomi laikinai, jei atitinkamas asmuo nevykdo jokios veiklos valstybėje narėje, kurioje jis nuolat gyvena.

B. 14 straipsnio 5 dalies pakeitimas

Pakeitimu patikslinama, kad į nežymią ir papildomą veiklą, kuri laiko ir ekonominės naudos atžvilgiu yra nereikšminga, neturi būti atsižvelgta nustatant taikomus teisės aktus pagal Reglamento (EB) Nr. 883/2004 II antraštinę dalį. Pati veikla lieka reikšminga taikant nacionalinius socialinės apsaugos teisės aktus; jeigu dėl nežymios veiklos reikia priklausyti socialinės apsaugos sistemai, įmokos mokamos kompetentingoje valstybėje narėje už visas iš visų veiklos sričių gautas pajamas.

Šio pakeitimo tikslas dvejopas:

- 1) supaprastinti galiojančias nuostatas panaikinant skirtumą tarp „tuo pačiu metu“ arba „pakaitomis“ vykdomos veiklos ir taip sustiprinti teisinį tikrumą asmenims, kurie vykdo veiksmingą ir tikrą veiklą vienoje valstybėje narėje, o kitoje valstybėje narėje tuo pačiu metu tik nežymią veiklą, ir
- 2) išvengti galimo piktnaudžiavimo Reglamento (EB) Nr. 883/2004 nuostatomis dėl taikomų teisės aktų.

C. 14 straipsnio 5a dalies įterpimas

Šiuo pakeitimu užtikrinama, kad „registruotos buveinės arba veiklos vietos“ sąvoka vartojama remiantis ESTT praktika ir kitais ES reglamentais. Šiuo pakeitimu padedamas pagrindas papildomiems elementams, kuriuos apibrėš Administracinė komisija.

Išgulos narių atveju „registruota buveinė arba veiklos vieta“ yra „pagrindinė buvimo vieta“. Sąvoka „pagrindinė buvimo vieta“ pripažinta ir vartojama šiame sektoriuje ir jau apibrėžta Reglamente (EEB) Nr. 3922/91, todėl ją vartoti socialinės apsaugos sistemų koordinavimo

srityje paprasta ir pateisinama. Nuoroda į įgulos narių „pagrindinę buvimo vietą“ nekeičia principo, kad, siekiant nustatyti, kokia teisė taikoma pagal Reglamento (EB) Nr. 883/2004 II antraštinę dalį, kiekvieno įgulos nario atvejis turėtų būti nagrinėjamas atskirai ir remiantis objektyvia informacija.

D. 15 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Šiuo pakeitimu šio straipsnio tekstas suderinamas su galutiniu susitarimu po antrojo svarstymo Europos Parlamente siekiant pagal bendrojo sprendimo procedūrą priimti Reglamentą (EB) Nr. 987/2009, kad atitinkamas asmuo turi būti informuojamas apie jo komandiravimo metu jam taikomus teisės aktus.

E. 54 straipsnio 2 dalies pakeitimas

Pakeitimu ištaisoma klaida, padaryta lingvistinio patikrinimo Taryboje metu, ir atkuriamą pradinę nuostatos reikšmę.

F. 55 straipsnio 7 dalies įtraukimas

Papildoma nauja dalimi, siekiant išmokų eksportui skirtą procedūrą *mutatis mutandis* taikyti naujoje Reglamente (EB) Nr. 883/2004 65 straipsnio 5 dalies b punkto nuostatoje nurodytais atvejais, išskyrus Reglamento (EB) Nr. 987/2009 55 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatą dėl teisės galiojimo laikotarpio apribojimo.

G. 56 straipsnio 2 dalies pakeitimas

Tekstas turi būti iš dalies pakeistas siekiant įtraukti atvejį, kai asmuo, kuriam taikomas naujasis Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 65 straipsnio 5 dalies b punktas, taip pat papildomai užsiregistruoja paskutinio darbo valstybės užimtumo tarnyboje.

Tokiu atveju, pirmenybė teikiama paskutinio darbo valstybės pareigoms ir veiksams, susijusiems su darbo paieška, nes ši valstybė asmeniui moka išmokas. Pagal naują formuluotę pirmenybė teikiama pareigoms ir veiksams, susijusiems su darbo paieška, valstybėje, kuri moka išmokas, ir neatsižvelgiama į tai, kad jos neįvykdytos kitoje valstybėje narėje.

Priedas

A. Reglamento (EB) Nr. 883/2004 X priedo pakeitimas

X priede pateikiamas specialių neįmokinių piniginių išmokų sąrašas. Skirsnyje „NYDERLANDAI“ 1997 m. balandžio 24 d. Pagalbos neįgaliams jauniems asmenims aktas (Wajong) bus pakeistas „Paramos jaunų neįgalių asmenų darbui ir užimtumui aktu“ (Wet Wajong).

Kaip ir pagal buvusį aktą, pagal naują aktą parama pajamoms teikiama jauniems neįgaliams asmenims, kurių darbingumas dėl negalios ribotas ir kurių pajamos yra mažesnės nei nustatytas minimalus darbo užmokestis. Tam tikras sąlygas atitinkantys jauni neįgalūs asmenys gali gauti paramą pajamoms, kuria jų pajamos papildomos iki nustatyto minimalaus darbo užmokesčio lygio, jei jų už darbą gaunamos pajamos nesudaro 75 proc. nustatyto minimalaus darbo užmokesčio. Parama pajamoms taip pat gali būti skiriama studijuojantiems jauniems neįgaliams asmenims, kuriems reikalinga finansinė parama, ir jauniems asmenims, kurie visiškai negali dirbti, t. y. tiems, kurie yra visiškai ir visam laikui nedarbingi.

Administracinė komisija išnagrinėjo šį naują Nyderlandų įrašą ir nusprendė paramą pajamoms laikyti specialia neįmokine išmoka pinigais, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 883/2004 70 straipsnyje.

Skirsnyje „JUNGTINĖ KARALYSTĖ“ bus nurodyta nauja Jungtinės Karalystės speciali neįmokinė išmoka pinigais – Užimtumo ir paramos išmoka pagal pajamas (UPI (PP)).

Esminis užimtumo ir paramos išmokos pagal pajamas tikslas – užtikrinti minimaliojo gyvenimo lygio pajamas, atsižvelgiant į ekonominę ir socialinę padėtį Jungtinėje Karalystėje. Užimtumo ir paramos išmokos pagal pajamas skiriamos, kai asmens registruotos įmokos arba finansinė padėtis yra tokia, kad jam nemokama arba mokama nepakankama užimtumo ir paramos išmoka.

Administracinė komisija išnagrinėjo užimtumo ir paramos išmokas pagal pajamas ir laiko jas specialia neįmokine išmoka pinigais, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 883/2004 70 straipsnyje, todėl ji galėtų būti įtraukta į Reglamento (EB) Nr. 883/2004 X priedo sąrašą.

Taip pat iš priedo skirsnio „JUNGTINĖ KARALYSTĖ“ bus išbrauktas pajamų rėmimas. Nustačius naujas išmokas tam tikrų rizikos kategorijų atstovams, mokamas patikrinus materialinę padėtį (išmoka darbo ieškantiesiems, užimtumo ir paramos išmoka ir valstybinė pensijos paskola), parama pajamoms tapo ribota gyvenimo išmoka, mokama asmenims, kurie negauna, arba gauna labai mažas pajamas. Socialinė parama neįtraukta į Reglamento (EB) Nr. 883/2004 aprėptį, todėl pajamų rėmimas turi būti išbrauktas iš sąrašo.

B. Reglamento (EB) Nr. 883/2004 XI priedo pakeitimas

1. Skirsnio „NYDERLANDAI“ pakeitimas

1 dalies h punkto įrašu teisė gauti išmokas natūra suteikiama Nyderlanduose esančiam pensininkui ir jo arba jos šeimos nariams, kurie apdrausti pagal kitos valstybės narės teisės aktus, ir suteikiama papildoma lengvata pensininkams ir jų šeimos nariams ligos išmokų srityje.

1 dalies g punktas gali būti išbrauktas, nes kompensacija už nepateiktas draudimines pretenzijas buvo pakeista į Nyderlandų sveikatos draudimo sistemą įvesta privaloma frančize.

Kiti XI priedo pakeitimai susiję su lingvistiniais pakeitimais, kuriais siekiama užtikrinti Nyderlandų teisės aktų nuorodų nuoseklumą.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir Reglamentas (EB) Nr. 987/2009, nustatantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 įgyvendinimo tvarką

(Tekstas svarbus EEE ir Šveicarijai)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 48 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Siekiant atsižvelgti į tam tikrų valstybių narių teisės pakeitimus ir suinteresuotosioms šalims užtikrinti teisinį tikrumą, reglamentai (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009 turi būti pritaikyti.
- (2) Buvo gauti su socialinės apsaugos sistemų koordinavimu susiję Socialinės apsaugos sistemų koordinavimo administracinės komisijos pasiūlymai, skirti patobulinti ir modernizuoti *acquis*. Pasiūlymai, kuriems pritarta, įtraukti į šį tekstą.
- (3) Socialinės tikrovės raida daro įtaką socialinės apsaugos sistemų koordinavimui. Siekiant į ją atsižvelgti, siūlomi su taikytinų teisės aktų nustatymu ir nedarbo išmokomis susiję pakeitimai.
- (4) Kai asmuo dirba dviejose ar daugiau valstybių narių, reikėtų patikslinti, kad darbo „didelę dalį laiko“ sąlyga, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 883/2004 13 straipsnio 1 dalyje, taip pat taikoma asmenims, dirbantiems įvairiose įmonėse ar įvairiems darbdaviams.
- (5) Dėl aplinkybių, kuriomis vykdoma profesinė veikla, įvairovės ir raidos, reikia atsižvelgti į itin judrių darbuotojų padėtį. Atsirado naujų darbuotojų pasiūlos struktūrų, tarp jų ir oro transporto sektoriuje. Įgulos nariams taikyti teisės aktus pagal valstybę narę, kurioje yra ji įdarbinusios įmonės ar darbdavio registruota buveinė arba

¹ OL C ..., ..., p. ...

veiklos vieta, galima, tik jei jie pakankamai glaudžiai susiję su registruota buveine arba veiklos vieta. Kalbant apie įgulos narius tinkama būtų vartoti „pagrindinės buvimo vietos“ sąvoką, patikslinančią taikant Reglamentą (EB) Nr. 883/2004 vartojamą „registruotos buveinės arba veiklos vietos“ sąvoką.

- (6) Reglamento (EB) Nr. 883/2004 65 straipsnio 5 dalis turėtų būti pakeista, siekiant užtikrinti, kad savarankiškai dirbantys asmenys gautų išmokas pagal kompetentingos valstybės narės teisės aktus, siekiant sudaryti jiems geriausias galimybes vėl integruotis į darbo rinką valstybėje narėje, kurioje jie gyvena ir į kurią sugrįžo.
- (7) Todėl reglamentai (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 iš dalies keičiamas taip:

1. 9 straipsnio 1 dalies pirmas sakinyss pakeičiamas taip:

„1. Valstybės narės raštu praneša Europos Komisijai apie 1 straipsnio 1 punkte nurodytus pranešimus, 3 straipsnyje nurodytus teisės aktus ir sistemas, pagal 8 straipsnio 2 dalies reikalavimus sudarytas konvencijas ir 58 straipsnyje nurodytas minimalias išmokas, taip pat apie jų vėlesnius esminius pakeitimus.“

2. 9 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Šie pranešimai kasmet pateikiami Europos Komisijai ir skelbiami pagal viešinimo reikalavimus.“

3. 12 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Asmeniui, kuris dirba pagal darbo sutartį valstybėje narėje darbdavio, kuris paprastai ten verčiasi savo veikla, vardu, ir kurį darbdavys išsiunčia į kitą valstybę narę dirbti to darbdavio vardu, toliau taikomi pirmosios valstybės narės teisės aktai, su sąlyga, kad numatyta darbo trukmė neviršija dvidešimt keturių mėnesių ir jis nesiunčiamas pakeisti kito komandiruito asmens.“

4. 13 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Paprastai dviejose ar daugiau valstybių narių pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui taikomi:

a) valstybės narės, kurioje jis gyvena, teisės aktai, jeigu didelę laiko dalį jis dirba toje valstybėje narėje; arba

b) jeigu jis didelę laiko dalį dirba ne toje valstybėje narėje, kurioje gyvena:

i) valstybės narės, kurioje yra įmonės arba darbdavio registruota buveinė arba veiklos vieta, jei jis dirba vienai įmonei arba darbdaviui, teisės aktai, arba

ii) valstybės narės, kurioje yra įmonės arba darbdavio registruota buveinė arba veiklos vieta, bet ne valstybės narės, kurioje jis gyvena, teisės aktai, jei jis dirba dviejose ar daugiau įmonių arba dviems ar daugiau darbdavių ir bent vienos iš šių įmonių registruota buveinė arba veiklos vieta yra tik vienoje valstybėje narėje, bet ne valstybėje narėje, kurioje jis gyvena, arba

iii) valstybės narės, kurioje jis gyvena, teisės aktai, jei jis dirba dviejose ar daugiau įmonių arba dviems ar daugiau darbdavių, kurių registruota buveinė arba veiklos vieta yra skirtingose valstybėse narėse ir ne valstybėje narėje, kurioje jis gyvena.“

5. 36 straipsnio 2a dalis pakeičiama taip:

„2a. Kompetentinga įstaiga negali atsisakyti suteikti 20 straipsnio 1 dalyje numatytą leidimą apdraustam asmeniui, patyrusiam nelaimingą atsitikimą darbe arba susirgusiam profesine liga, turinčiam teisę į tos įstaigos mokamas išmokas, jeigu atitinkamam asmeniui jo gyvenamojoje valstybėje narėje per medicinos požiūriu pateisinamą laiką negali būti suteiktas gydymas, reikalingas atsižvelgiant į dabartinę jo sveikatos būklę ir galimą ligos eigą.“

6. 65 straipsnio 5 dalis pakeičiama taip:

„5.

- (a) 2 dalies pirmame ir antrame sakiniuose nurodytas bedarbis išmokas gauna pagal gyvenamosios valstybės narės teisės aktus, tartum tie teisės aktai būtų jam galioję paskiausio darbo pagal darbo sutartį arba paskiausio savarankiško darbo metu, nebent b punkte nurodyta kitaip. Šias išmokas moka gyvenamosios vietos įstaiga.
- (b) Jeigu gyvenamosios valstybės narės teisės aktuose nenumatytas savarankiškai dirbančių asmenų draudimas nuo nedarbo, 2 dalies pirmame ir antrame sakiniuose nurodytas bedarbis, kuris valstybėje narėje, kurioje dirbo paskiausią darbą, buvo apdraustas nuo nedarbo kaip savarankiškai dirbantis asmuo, gauna išmokas pagal pastarosios valstybės narės teisės aktus.
- (c) Tačiau darbuotojas, išskyrus pasienio darbuotoją, kuris gavo išmokas iš tos valstybės narės, kurios teisės aktai jam buvo taikomi paskutiniuoju metu, kompetentingos įstaigos lėšų, grįžęs į gyvenamąją valstybę narę, pirmiausiai išmokas gauna pagal 64 straipsnio nuostatas. Išmokų mokėjimas pagal a punkto nuostatas sustabdomas tam laikotarpiui, už kurį jis gavo išmokas pagal teisės aktus, kurie jam buvo taikomi paskutiniuoju metu.“

7. 71 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Administracinės komisijos taisyklės parengiamos bendru jos narių sutarimu.

Visais kitais atvejais Administracinė komisija sprendžia kvalifikuota balsų dauguma, kaip numatyta Sutartyje.

Sprendimai dėl 72 straipsnio a punkte nurodyto klausimų aiškinimo skelbiami pagal viešinimo reikalavimus.“

8. X ir XI priedai iš dalies keičiami pagal šio reglamento priedą.

2 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 987/2009 iš dalies keičiamas taip:

1. 6 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) b punktas pakeičiamas taip:

„b) valstybės narės, kurioje asmuo nuolat gyvena, teisės aktai, jei atitinkamas asmuo pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirba dviejose arba daugiau valstybių narių ir dalį darbo arba profesinės veiklos atlieka toje valstybėje narėje, arba jei asmuo nedirba nei pagal darbo sutartį nei savarankiškai;“

b) c punktas pakeičiamas taip:

„c) kitais atvejais valstybės narės, kuriai buvo pirmiausia pateiktas prašymas dėl jos teisės aktų taikymo, teisės aktai, jei asmuo užsiima vienos ar kelių rūšių profesine veikla dviejose ar daugiau valstybių narių.“

2. 14 straipsnio 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Taikant pagrindinio reglamento 13 straipsnio 1 dalį, asmuo, kuris „paprastai dirba pagal darbo sutartį dviejose ar daugiau valstybių narių“ visų pirma reiškia asmenį, kuris tuo pačiu metu arba pakaitomis tai pačiai įmonei ar darbdaviui arba skirtingoms įmonėms ar darbdaviams vykdo vienos ar kelių rūšių atskirą veiklą dviejose ar daugiau valstybių narių, išskyrus nežymią veiklą.“

3. 14 straipsnis papildomas šia 5a dalimi:

„5a. Taikant pagrindinio reglamento II antraštinę dalį, „registruota buveinė arba veiklos vieta“ nurodo registruotą buveinę arba veiklos vietą, kurioje priimami svarbiausi įmonės sprendimai ir kurioje atliekamos jos centrinės administracijos funkcijos.

Igulos narių, teikiančių oro keleivių pervežimo ir transporto paslaugas, atveju „registruota buveinė arba veiklos vieta“, apibrėžta pagrindinio reglamento II antraštinėje dalyje, nurodo „pagrindinę buvimo vietą“, apibrėžtą Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3922/91 dėl techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos suderinimo civilinės aviacijos srityje².“

4. 15 straipsnio 1 dalies antrasis sakinyss pakeičiamas taip:

„Ta įstaiga atitinkamam asmeniui išduoda įgyvendinimo reglamento 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą pažymėjimą ir nedelsiant pateikia informaciją apie atitinkamam asmeniui pagal pagrindinio reglamento 11 straipsnio 3 dalies b punktą arba 12 straipsnį taikytinus teisės aktus valstybės narės, kurioje vykdoma veikla, kompetentingos institucijos nurodytai įstaigai.“

5. 54 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

² OL L 373, 1991 12 31, p. 4.

„2. Taikant pagrindinio reglamento 62 straipsnio 3 dalį, valstybės narės, kurios teisės aktai atitinkamam asmeniui buvo taikomi, kai jis dirbo paskutinį darbą pagal darbo sutartį arba savarankiškai, kompetentinga įstaiga gyvenamosios vietos įstaigos prašymu nedelsdama pateikia jai visus duomenis, kuriuos ji gali gauti valstybėje narėje, kurioje ji įsteigta, būtinus bedarbio išmokoms apskaičiuoti, ypač gauto darbo užmokesčio arba profesinės veiklos pajamų dydį.“

6. 55 straipsnis papildomas šia 7 dalimi:

„7. Šio straipsnio 1–6 dalys, išskyrus 1 dalies c punktą, pagrindinio reglamento 65 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytiems asmenims taikomos *mutatis mutandis*.“

7. 56 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Jei pagal atitinkamų valstybių narių teisės aktus reikalaujama, kad bedarbis įvykdytų tam tikras pareigas ir (arba) veiksmus, susijusius su darbo paieška, pirmenybė teikiama pareigoms ir (arba) veiksmams, susijusiems su darbo paieška, įvykdyti bedarbiui išmokas teikiančioje valstybėje narėje.

Tai, kad bedarbis valstybėje narėje, kuri jam neteikia išmokų, neįvykdė visų pareigų ir (arba) veiksmų, susijusių su darbo paieška, neturi įtakos kitoje valstybėje narėje skiriamoms išmokoms.“

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtąją dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta [...]

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

Reglamento (EB) Nr. 883/2004 X ir XI priedai iš dalies keičiami taip:

1. X priedas iš dalies keičiamas taip:

a) Skirsnio „NYDERLANDAI“ a punktas pakeičiamas taip:

„a) 1997 m. balandžio 24 d. Paramos jaunų neįgalių asmenų darbui ir užimtumui aktas (Wet Wajong)“;

b) Skirsnio „JUNGTINĖ KARALYSTĖ“:

i) c punktas išbraukiamas;

ii) papildomas šia e dalimi:

„e) Užimtumo ir paramos išmoka pagal pajamas (2007 m. Socialinės apsaugos reformos aktas ir 2007 m. Socialinės apsaugos reformos aktas (Šiaurės Airija)).“

2. XI priedas iš dalies keičiamas taip:

Skirsnis „NYDERLANDAI“ iš dalies keičiamas taip:

i) 1 dalies „Sveikatos priežiūros draudimas“ g punktas išbraukiamas;

ii) Papildomas šiuo h punktu:

„h) Taikant šio reglamento 18 straipsnio 1 dalį, šio priedo 1 dalies a punkto ii papunktyje nurodyti ir laikinai Nyderlanduose gyvenantys asmenys turi teisę gauti išmokas natūra pagal polisą, kuri apdraustiesiems Nyderlanduose suteikia laikinos gyvenamosios vietos įstaiga, atsižvelgiant į *Zorgverzekeringswet* (Sveikatos priežiūros draudimo aktas) 11 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis ir 19 straipsnio 1 dalį, taip pat išmokas natūra, numatytas *Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten* (Bendrasis aktas dėl išskirtinių medicininių išlaidų).“

iii) 2 dalyje pavadinimas „(Nyderlandų teisės aktas dėl bendrojo senatvės draudimo)“ pakeičiamas pavadinimu „(Bendrasis senatvės pensijų aktas)“;

iv) 2 dalies b punkte žodžiai „tą teisės aktą“ pakeičiami žodžiais „minėtą teisės aktą“;

v) 2 dalies g punkte pavadinimas „(Nyderlandų bendrasis įstatymas dėl maitintojo netekusių išlaikytinių)“ pakeičiamas pavadinimu „(Bendrasis aktas dėl maitintojo netekusių asmenų)“;

vi) 3 dalyje pavadinimas „(Nyderlandų bendrasis įstatymas dėl maitintojo netekusių asmenų draudimo)“ pakeičiamas pavadinimu „(Bendrasis aktas dėl maitintojo netekusių asmenų)“;

vii) 3 dalies d punkte žodžiai „tą teisės aktą“ pakeičiami žodžiais „minėtą teisės aktą“;

viii) 4 dalies a punkto i papunkčio pirmoje įtraukoje pavadinimas „(Nedarbingumo aktas)“ pakeičiamas pavadinimu „(Negalios draudimo aktas)“;

ix) 4 dalies a punkto ii papunktyje pavadinimas „(Savarankiškai dirbančių asmenų nedarbingumo aktas)“ pakeičiamas pavadinimu „Nedarbingumo išmokų savarankiškai dirbantiems asmenims aktas“.